

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Rzeczypospolitej Polskiej

79. rocznica wybuchu II wojny światowej

Siedemdziesiąt dziewięć lat temu agresja niemiecka na Polskę zapoczątkowała II Wojnę Światową. Nad ranem 1 września 1939 r. wojska Rzeszy Niemieckiej przekroczyły granicę polsko-niemiecką. Choć w trakcie wojny obronnej Polski 1939 r., Wojsko Polskie musiało uznać przewagę najeźdźcy, to przegrana walka była jedynie początkiem zaangażowania w działania wojenne żołnierzy polskich na frontach II Wojny Światowej.

1 września o godzinie 4.45 wojska niemieckie rozpoczęły realizację planu ataku na Polskę pod kryptonimem Fall Weiss na froncie o długości 1600 km. Szczególnym punktem oporu pierwszego dnia wojny stała się składnica wojskowa na Westerplatte, której polska załoga broniła przez tydzień. Według założeń dowódców niemieckich przeprowadzenie wojny błyskawicznej (tzw. Blitzkrieg) miało pozwolić na szybkie zepchnięcie wojsk polskich do defensywy, okrążenie ich i rozbięcie. Wobec zdecydowanej przewagi wroga, oddziały Wojska Polskiego zmuszone zostały do odwrotu w głąb kraju już w pierwszych dniach kampanii, choć założenia czasowe planu Fall Weiss nie zostały w pełni zrealizowane.

Wypowiedzenie wojny Rzeszy Niemieckiej przez Francję i Wielką Brytanię 3 września 1939 r. wzbudziło nadzieje na odsiecz ze strony sojuszników. Entuzjastyczne manifestacje odbyły się

we wszystkich dużych polskich miastach. W rzeczywistości jednak władze wojskowe i cywilne obu państw nie rozpoczęły zdecydowanych działań wojennych przeciwko Niemcom, łamiąc tym samym zobowiązania sojusznicze. Tzw. dziwna wojna zakończyła się dopiero wraz z inwazją niemiecką na Francję wiosną 1940 roku.

Atak Niemiec na Polskę zakładał nie tylko podbój terytorialny, ale również pacyfikację ludności i unicestwienie jej warstw inteligentnych. Bombardowanie Wielunia, a także innych polskich miast, już w pierwszych godzinach konfliktu spowodowało znaczne straty wśród ludności cywilnej. Eliminację polskich elit społecznych Niemcy omówili w trakcie konferencji w Jełowej 12 września 1939 r. Plan wymordowania polskiej inteligencji w ramach tzw. Intelligenzaktion oraz w ramach akcji AB (Außerordentliche Befriedungsaktion) Rzesza Niemiecka konsekwentnie realizowała w kolejnych latach okupacji.

Pomimo znacznej przewagi militarnej wroga i napaści oddziałów sowieckich na terytorium Polski 17 września 1939 r., jednostki Wojska Polskiego stawiały zacięty opór. Bitwa pod Kockiem była ostatnim starciem w tzw. Kampanii Wrześniowej. I chociaż 6 października 1939 roku polskie oddziały złożyły broń, to nadal jednak walczyły z Niemcami jednostki wojska, które kontynuowały opór i prowadziły działania przeciwko niemieckiemu najeźdźcy. Przykładem jest Oddział Wydzielony Wojska Polskiego pod dowództwem majora Hubala.

Na ziemiach polskich okupanci rozpoczęli masową eksterminację zamieszkującej je ludności, trwającą praktycznie do zakończenia II Wojny Światowej w 1945 r. Najeźdźcy hitlerowscy realizowali program masowej zagłady ludności żydowskiej oraz powszechny terror i represje wobec przejawów jakiegokolwiek oporu, której efektem była śmierć wielu milionów polskich obywateli.

Przegrana wojna obronna Polski 1939 r. nie zakończyła oporu na terenie kraju. Pomimo represji ze strony obu okupantów, już 27 września 1939 r. powołana została do życia została Służba Zwycięstwu Polski. Tajne struktury polskiego ruchu oporu przerodziły się w największe w okupowanej Europie państwo podziemne, a Polacy podjęli walkę z okupantem na innych frontach ostatecznie przyczyniając się do zwycięstwa Aliantów i zakończenia II Wojny Światowej.